

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inerati petič vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inerati davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Važne spremembe v Avstriji:

Hitlerjevi kontrolorji v Schuschniggovi vladi

Ponoči je bila izvršena preosnova avstrijske vlade, v kateri imajo hitlerjevi notranje ministrstvo in ministra brez portfelja — Tudi v patriotski fronti bodo hitlerjevi dobili več vodilnih mest

Dunaj, 16. febr. br. V zvezi z dogovorom, ki ga je sklenil kancelar dr. Schuschnigg s Hitlerjem, je bilo v pretekli noči izvršena preosnova avstrijske vlade. Nova vlada je znatno razširjena in so v njej tudi zastopniki avstrijskih hitlerjevcev, ki so tako po dolgem času dobili vpliv na avstrijsko notranjo politiko. Važna je predvsem okoliščina, da je notranje ministrstvo poverjeno zaupniku Hitlerja, pri čemer pa mu je kot direktor javne varnosti zaupnik Schuschnigga, dunajski policijski direktor dr. Skubl. Pogajanja za sestavo nove vlade, pri katerih je sodeloval tudi nemški poslanik na Dunaju Papen, so bila končana okrog polnoči in je takoj nato predložil zvezni kancelar dr. Schuschnigg predsedniku republike v podpis naslednjo listo nove vlade:

Nova vlada

zvezni kancelar: dr. Schuschnigg;
podkancelar maršalfeldmaršal Hülgerth;
(nevtralec),
zunanj minister: dr. Guido Schmidt;
finančni minister: Rudolf Neumayer;
trgovinski minister: inž. Julius Raab;
socialna politika: dr. Jožef Resch;
notranje zadeve in javna varnost: dr. Arthur Seyss-Inquart; (Hitlerjev zaupnik),
kmetijstvo: Peter Mandorfer;
prosveta: Hans Pernster;
pravosodje: dr. Ludwig Adamowicz;
ministri brez portfelja: Guido Zernatto,
dr. Glaise-Horstenau, (Hitlerjev zaupnik),
Hans Rott;
državni podtajniki,
vojno ministrstvo: general Viljem Zehner;
direktor javne varnosti: dr. Miha Skubl;
delo in zaščita nameščenec: Adolf Watzek;
industrija: polkovnik Ludwig Stepski-Doliva;
Državni podtajnik za šume in rube bo imenovan pozneje.

Amnestija za hitlerjevece

Nova vlada je imela ponoči svojo prvo sejo. Na seji je sprejela sklep, da predsednik Miklasu predloži amnestijo za vse politične prestopke, ki so se zgodili pred 15. februarjem in sicer pogojno do 31. decembra 1941. Vlada je sklenila izdati amnestijo, da doseže pomirjenje in da omogoči sodelovanje pri obnovi domovine tistim, ki so dosledaj stali ob strani.

Obenem je zvezni kancelar dal vsem resnim ministrom nalog, naj pospešeno izdajo vse potrebne ukrepe, da se ukinejo tudi vse upravno-politične kazni, ki so bile izrečene nad hitlerjevci. Vsem, ki so bili kaznovani z odteljivostjo ali prikradanjem pokojnin, rent ali podpor, se morajo odtrgati zneski vrniti. Prav tako se morajo preklicati vse izključitve profesorjev in dijakov, ki so bile izrečene zaradi političnih prestopkov.

Dr. Skubl generalni inšpektor izvršne oblasti

Dunaj, 16. febr. br. Zvezni kancelar je imenoval podtajnika za javno varnost dr. Mihaela Skubla (bivšega policijskega direktorja v Ljubljani) za generalnega inšpektorja izvršne oblasti, to je za človeka in orožništva. Dr. Skubl je bil že doslej generalni inšpektor policije.

Polkovnik Adam o pomenu sprememb

Dunaj, 16. febr. Šef tiskovne propagande polkovnik Adam je imel po radiu govor, v katerem je med drugim izjavil: V razgovoru, ki sta ga imela zvezni kancelar dr. Schuschnigg in nemški kancelar Adolf Hitler 12. t. m. v Obersalzbachu, so bila podrobno proučena vsa vprašanja, ki se tičejo odnosov med Avstrijo in Nemčijo. Namen tega razgovora je bil, da se odstranijo pri izvajanju sporazuma od 11. julija 1936 nastale težave. Pokazalo se je, da sta odločeni obe stranki vztrajati na načelih tega sporazuma in ga smatrati kot temelj zadovoljivega razvoja odnosov med obema državama. V to svrhu sta se v razgovoru obe stranki sporazumeli o izvedbi ukrepov, ki bodo jamčili, da se doseže in ustvari tesnejše in prijateljsko razmerje med obema državama, kakor ustreza zgodovini celotnih interesov obeh držav. Obe državi sta soglasni, da bodo ti ukrepi učinkoviti prispevek za miren razvoj evropskega položaja. Po sestanku v Obersalzbachu sta obe stranki še enkrat proučili in določili vse potrebne nameravane ukrepe za uspešen

razvoj odnosov med obema državama. V duhu dogovora od 11. julija 1936 je, če v nasprotju z vsemi govoricami, ki so se pojavile v inozemstvu, ugotovimo po oblasti zveznega kancelarja, da temeljna osnova dogovora od 11. julija 1936 nikakor ne bo izpremenjena in da tudi ni sta prizadeta ustava iz leta 1934 ter stališče patriotske fronte. V smislu ustave ter zakona o patriotski fronti ne pride v poštev obnova strank ali pa razcep patriotske fronte v stranke. Mogoče bo samo, da se patriotski fronti pridruži tudi taki krogi, ki so doslej zavzemali odklonilno ali čakalno stališče. Menim, da bo to sporočilo zadostovalo, da bo lahko naše prebivalstvo z zaupanjem počakalo na izvedbo nekaterih ukrepov, ki bodo bržkone izvršeni še v teku noči in ki bodo čim prej sporočeni v polnem obsegu javnosti. Ne gre za senzacionalne odredbe, temveč za sklepe v duhu spravičnosti, zagotovitve

mirnega razvoja naše domovine, nove Avstrije, nove ustave in patriotske fronte.

Uradni komunikacije o razgovorih v Berchtesgadnu

Dunaj, 16. febr. AA. O razgovorih med Hitlerjem in Schuschniggom dne 12. februarja v Berchtesgadnu je bilo sredi objavljeno uradno poročilo: Tekom razgovorov dne 12. t. m. med vodjo rajha in državnim kancelarjem Hitlerjem in zveznim kancelarjem Schuschniggom v Obersalzbergu pri Berchtesgadnu so bila proučena vsa vprašanja, ki se tičejo odnosov med Avstrijo in Nemčijo. Vsa ta vprašanja so bila podrobno razpravljana z namenom, da se odstranijo nesporazumi in razlike v zvezi s sporazumom z dne 11. julija 1936. Obe stranki sta izjavili, da se hočeta

Francoska vojaška smučarska reprezentanca je prispela davi v Ljubljano — Udeležijo se smučarskih tekem naše vojske na Jahorini

Ljubljana, 16. februarja. Davi ob 9. so se z brzovlakom preko Jelenje pripeljali v Ljubljano francoski vojaški smučarji, oziroma izbrana vojaška ekipa, ki se bo udeležila smučarskih tekem naše vojske na Jahorini pri Sarajevu. Naši vojaki so bili lani na tekmovalni patruli v Chamonijski. Prispelo je 19 moških in sicer trije oficirji in 7 podoficerjev, vsi v vojaških smučarskih dresih in z vsi smučarsko in vojaško opremo.

Na kolodvoru so bratsko zavezniki ekipo pričakovali divizionar general Tonič v spremstvu pomočnika generala Dodiča ter načelnika štaba polkovnika Mihajloviča, a zbranih je bilo tam tudi mnogo častnikov in podčastnikov ter častna četa vojakov v

bojni opremi. Ko so Francozi izstopili jih je pozdravil divizionar, godba dravske divizije je pa najprej zaigrala maršaljezo nato pa še dve francoski koronici. Francoske goste so nato odvedli v hotel, kjer so odložili prtljago. Takoj nato so pa odšli v središnje b. komandantu divizije generalu Toniču, nato pa pred spomenik Ilirije, kjer so položili lep vrnec. Ob 11. so posetili JZSS, ogledali so si tudi Ljubljano in njene znamenitosti, bili so na nebotičniku in na Gradu. Lep sprejem je nanje napravil najboljši vtis. Francozi se odpeljejo drevi ob 20. in jim priredi ljubljanska garnizija prisrčno slovo. Odpeljejo se v Beograd in od tam v Sarajevo.

Zdravstvene razmere v Ljubljani Iz poročila mestnega fizikata

Ljubljana 16. februarja. Mestni fizikat je izdal letno poročilo o zdravstvenih razmerah v Ljubljani lanske leto.

Po zadnjem uradnem ljudskem štetju 1. 1931 je stelo mesto 59.678 prebivalcev. Po inkorporaciji se je število prebivalcev povečalo tako, da jih je bilo lani ob koncu leta 86.000.

Lani se je rodilo v mestu 2134 otrok, med njimi: 92 mrtvorjenih. Domačinke so rodile 1069 otrok. Nezakonskih otrok se je rodilo 205. a domačinke so imele samo 100 nezakonskih otrok. Če upoštevamo le otroke domačinov, odpade na 1000 prebivalcev 12,54 rojstev, torej približno enako kakor prejšnje leto. Toda precej več kakor leta 1935, ko jih je odpadlo samo 10,9 na 1000 prebivalcev.

Umrljivost Ljubljančanov je bila 10,86 na 1000 prebivalcev. Umrlo je 934 meščanov in sicer 442 moških in 492 žensk. Ako pomislimo, da je v 1. 1934 število smrti že presegalo število rojstev, so bile lanske številke še ugodne. Mestnemu fizikatu je bilo lani prijavljenih 621 splavov. Skupno je lani umrlo 1445, všteti so tudi nedomačini.

Največ domačinov je umrlo zaradi starosti in sicer 156, na drugem mestu so boleznimi srca in žil (140), tuberkuloza je zasedala 71 žrtev. Značilno za Ljubljano je, da je umrljivost za starostjo že dolgo vrsto let skoraj stalno na prvem mestu. Tuberkuloza je stalno na petem ali šestem mestu. Umrljivost za rakom narašča, prav tako pa tudi število samomorov. L. 1935 je bilo samo 15 samomorov lani pa 39. Ljubljančani umirajo po večini v visoki starosti, saj je umrlo 186 oseb v starosti od 70 do 80 let, 86 pa celo v starosti nad 80 let.

Kljub najstrožjim zdravstvenim ukrepom je število obolenj za škrlatinko padlo od prejšnjega leta le na 237 primerov. Obolenj za davico je bilo 314. Veliko število primerov obolenj za tetano nalezljivima boleznima na področju mesta je treba pripisati zadnja leta inkorporaciji okoliških občin, kjer sta že prej nastopali v obliki izrazitih epidemij.

Delbos o nalogah tiska

Novinarji morajo biti voditelji javnega mnenja in sodniki vlad

Pariz, 16. febr. AA. Stanovsko združenje tujih poročevalcev je priredilo kosilo v čast zunanjega ministra Delbosa. V svojem govoru je zunanj minister Delbos opozarjal na pomen tiska, ki more s svojim poročanjem o načrtih in delu posameznih vlad vplivati na mednarodne odnose. Lažniva poročila, je nadaljeval Delbos, lahko napolnijo z oblaki tudi jasno nebo. Nasprotno pa more medsebojno razumevanje in pomirjevanje razvedriti tudi najbolj viharo ozračje. To velja zlasti za sedanje težke razmere. Naša skupna dolžnost je zaradi tega, da skušamo ublažiti sedanjo napetost s pomirjevanjem in s poudarjanjem vsega tistega, kar more združiti prizadevanja posameznih narodov, ne pa kar jih mora razdružiti. Zato je naša prva dolžnost, da preprečimo lažniva poročila, in vsa tista pretiravanja, ki so vsestransko nevarna.

Vlada, ki jo zastopam, želi podpirati pomiritev in je pripravljena skleniti vsak tiskovni dogovor, ki je sploh mogoč. Ogromna večina vseh narodov si želi miru. Narodi vedo iz nedavne preteklosti in iz sedanjih primerov, kolikšen je neizpolnjen tekmovalen v nesrečo in bedo. Narodi se zavedajo svojih vzajemnih koristi in da bi jih znanost ter skupno sodelovanje vodilo

Nova ofenziva republikancev

Barcelona, 16. feb. AA. Snočnje uradno poročilo vojnega ministrstva pravi: Na vzhodni fronti v odseku pri Villanueva del Repolara smo začeli z ofenzivo. Zavzeli smo važno postojanko Ascadelio. Ujeli smo 150 nacionalistov. Južno od Rio Vivel smo zavzeli več postojank in med temi tudi Quiedro Helado. Odbili smo sovražni protinapad na andaluzijski fronti smo popravili svoje postojanke proti Granadi. Zavzeli smo koto 1085. V odseku

trdno držati načel omenjenega sporazuma in da ga smatrata za izhodno točko zadovoljivih odnosov med obema državama. V tem duhu sta se obe stranki odločili dne 12. t. m. da bosta takoj začeli izvajati ukrepe, ki naj jamčijo, da bodo odnosi med obema državama pristni in tako prijateljski, kakor to tudi zahteva zgodovina in sploh koristi nemškega naroda. Oba državnika sta prepričana, da bodo ti ukrepi istočasno koristili tudi mirujočemu razvoju evropskega položaja.

Nemške čete na avstrijski meji

Dunaj, 16. febr. AA. Na Dunaju so včeraj krožile vesti, da se zbira četa na bavarsko-tirolski meji. Čez dan so iz Inomosta sporočili, da se čete res zbira ob meji, toda gre samo za čete, ki imajo redne zimsko smučarske vaje.

Valdeucense smo zavzeli 4 kote. Na drugih bojiščih ni bilo nič novega. Barcelona, 16. feb. AA. Havas: Parlament je sklenil podaljšati obredno stanje na ozemlju republikanske Španije.

S kitajskih bojišč

Sanghaj, 16. febr. AA. Bitka, ki se sedaj razvija severno od reke Jangce in v kateri se bori okoli 100.000 Kitajcev se vodi okoli obrambne črte, ki jo je zgradil maršal Čang-kajš s svojimi nemškimi sodelavci. To obrambno črto je zgradil na točkah kulijev v zadnjih štirih mesecih. V podzemlju so zgradili betonske utrdbe in številne pasti za lánke. Stotisoč kitajskih vojakov se do tedaj držal na svojih postojankah nad Vajhva-tem vključ silnemu ognju iz japonskih topov in letal. Okoli Fengelija se je razvila druga huda bitka severno od reke Jangce. Kitajci poročajo, da je v bitki med Jesuom in Sifujem padlo mnogo Japoncev in med padlimi je tudi general Nakaskina. Kitajska letala so bombardirala in popolnoma uničila železniško progo čez reko Jangce blizu Cinana. To progo so Kitajci že poprej enkrat poškodovali, pa so jo Japonci nato popravili. Dva kitajski divizionji poskušata zopet zavzeti Cining.

Franciji grozi zopet velika stavka

Valenciennes, 16. febr. AA. 25.000 delavcev ki delajo v železarnah blizu Valenciennesa, je sklenilo začeti s stavko dne 17. t. m. Od teh jih 400 dela v vojni industriji. To je sedaj prvič, da delavci začno stavkati brez predhodnega posredovanja vlade.

Uradno vremensko poročilo

po stanju z dne 16. t. m.
Kateče-Planica, 870 m: —3, oblačno, 15 novega pršica na 80 podlage, skakalnice uporabne.
Planica-Slatine (dom Ilirije), 1000 m: —6, oblačno, mirno, 25 novega pršica na 100 podlage, drsališče uporabno.
Kranjska gora, 810 m: —4, barometer se dviga, visoka megla, 10 novega pršica na 85 podlage, sankališče in drsališče uporabni.
Vršč, 1601 m: novo zapadel pršic na 180 podlage.
Dovje-Mojstrana, 650 m: —2, oblačno, mirno, 5 novega pršica na 30 podlage.
Bled, 501 m: —4, oblačno, 3 novega pršica na 20 podlage.
Pokljuka-Sportotel, 1300 m: —4, oblačno, mirno, 10 novega pršica na 40 podlage, sneži.
Sv. Janez v Bohinju, 530 m: —2, oblačno, mirno, 10 novega pršica na 70 podlage, sneži.
Dom na Kravcu, 1700 m: —5, oblačno, 20 cm novega pršica na 100 podlage, sneži.
Ljubljana, 300 m: 0, 6 novega suhega snega.
Polzevo 620 m: —1, barometer se dviga, oblačno, mirno, 15 novega pršica 10 podlage, sneži.
Mariborska koča 1080 m, Pohorski dom 1080 m in Ruška koča 1249 m: —3, oblačno, mirno, 35 novega pršica na 30 podlage, sneži.
Senjorjev dom 1522 m in koča Pod Kopo 1377 m: —8, oblačno, mirno, 50 novega pršica na 100 podlage, sneži.
Ribnica na Pohorju 715 m: —4, oblačno, mirno, 30 novega pršica na 30 podlage, sneži.
Ruše 309 m: —3, oblačno, mirno, 25 cm novega pršica, sneži.
Sv. Lovrenc na Pohorju 483 m: —1, 25 pršica na 25 podlage, sneži.
Maribor 274 m: 0, oblačno, mirno, 25 cm snega, sneži.
Rimski vrelec 530 m: —2, 15 cm novega pršica na 35 podlage, sneži.

Politični obzornik

Kdo odloča?

Dekan Matija Škerbec je priredil konec preteklega meseca v Kranju »socialni teden«, ki je obstojal iz treh predavanj. Prvo predavanje je imel jeseniški kaplan Križman, ki obenem urejuje dva lista — »Slovenski delavec« in »Na mejah«, o krščanstvu in marksizmu, drugo Ljubljanski Langus o sodobnih gospodarskih in socialnih sistemih, tretje pa urednik »Slovenskega doma« o gospodarskih in socialnih razmerah v Sovjetski Rusiji. Vsa tri predavanja so se vršila v znamenju borbe in gonje proti — krščanskim socialistom, tistim, ki so si za svoj znak izbrali križ in klado. Konec tretjega predavanja se je razvila zanimiva debata, v katero sta posegla tehan Škerbec Matija in predsednik »Jugoslav. strokovne zveze« Tomažič. O tem dvoboju Škerbec—Tomažič poroča »Sobota« te-le podrobnosti: ...dekan Škerbec je povedal, kako so v Kranju zaman čakali praktične in energične akcije v prid delavstvu s strani krščanskih socialistov. Ljudje od JSZ so celo izjavili, da so pristali ljudske fronte. S tistimi, ki kaj takega izjavijo, pa katoličani nimajo opravka. Zato bodo v Kranju ustanovili ZZZ (zvezo združenih delavcev). V ta namen so že pričeli zbirati ljudi in je oosle pri ženskem spolu prav lep odziv. Škerbecu je odgovoril predsednik JSZ Tomažič. Ugotovil je najprej, da so bili zastopniki JSZ pred tednom dni pri škofu dr. Rožmanu in mu poročali o svojem delu in delu ZZZ. Le-ta jim je slovesno zagotovil, da odobrava delo krščanskih socialistov in je ob sodil primere, ko se po posameznih krajih, kjer že delujejo podružnice JSZ, ustanavljajo podružnice ZZZ, s čimer se samo razbija katoliška skupnost. Tomažič je na podlagi tega vprašal, kdo ima odločilno besedo, ali škof, ali dekan? Škerbec je nato odgovoril, da je on dekan v Kranju in da zato tukaj odloča on sam. Zadnja dekanjska konferenca je obsojala delo JSZ in ji odrekla vsako podporo. — Kaj pravite k temu samozvestnemu nastopu kranjskega župnika? V Kranju ima besedo samo on in nihče, kakor oni!

Za zbiranje nacionalnih sil

V »Jugoslovenskih novinah« je objavil bivši minister Juraj Demetrotić članek »Še o nacionalni koncentraciji«, v katerem razvira podtikanje »Obzora«, kakor da se on zavzema za nacionalno koncentracijo, ker je »njemu in njegovim tovarišem iz JNS postalo težko v opoziciji« in poudarja: »Meni je bila in je pred očmi misel, da je nacionalno okupljanje v Jugoslaviji predpogoj za uspešno nacionalno politiko, ki naj zagotovi dokončno zmago unitaristične jugoslovske misli v pravičnosti, enakosti in časti vseh delov našega naroda in vseh krajev naše države. Naša nacionalna ideja zahteva okupljanje vseh nacionalnih sil v svrhu, da postane Jugoslavija velika in močna tako danes v tem usodnem času, kakor tudi vedno v bodoče! Nacionalno okupljanje naj izvzuje nedotakljivost moralne avtoritete nacionalne misli in zavezuje konsolidacijo naše države na edino možnem temelju nacionalne politike, a ne na temelju strankarske politike, ki sama po sebi razdvaja in cepi narodne sile.«

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu

Praga, 16. februarja. Včeraj so bile končane izločilne tekme za vstop v finale. Zanimanje je bilo ves čas ogromno in je bil pri važnejših tekmah zimski stadion vsakokrat razprodan z nad 10.000 gledalci. Od nedeljskih srečanj je omeniti še zmago Amerike nad Norveško 7 : 1. V ponedeljek so bile 4 tekme. Švica je premagala Litvo z rekordnim rezultatom 15 : 0, Anglija Latvijo 5 : 1, Amerika Nemčijo 1 : 0, Poljska pa Madžarsko 3 : 0. Včeraj je bilo več odločilnih srečanj za končni plasman. Madžarska je premagala Rumunijo 3 : 1, Nemčija Norveško 8 : 0, Švica Poljsko 7 : 1, Amerika in Anglija sta se ločili z izidom 1 : 1. Kanada je zmagala nad Češkoslovaško 3 : 0. Poslednja tekma med Švedsko in Avstrijo se je začela šele pozno ponoči in se je končala 1 : 1. Na podlagi teh izidov so se plasirale v finale: iz prve skupine Švica, ki je dosegla 8 točk in score 31 : 2, Poljska s 6 točkami in 15 : 8 ter Madžarska s 4 točkami in 13 : 6. Izpadli sta Litva z 2 točkami in 3 : 33 in Rumunija brez točke in 2 : 15. V drugi skupini imata Anglija in Amerika po 7 točk, vendar je na prvem mestu Anglija z boljšo razliko golov in sicer 15 : 2 nasproti 10 : 2. Tretja država, ki pride v finale, je Nemčija s 4 točkami (9 : 2), izpadli sta Latvija 2 (4 : 8) in Norveška 0 (2 : 26). V tretji skupini, ki je imela le 4 udeležence, a je bila najmočnejša, je gotovo le napredovanje Kanade s 6 točkami (9 : 2) in Češkoslovaške s 3 točkami in scorem 1 : 3, dočim še ni odločeno, če bo v finalu sodelovala tudi Švedska, ki je skupno dosegla 2 točki in score 3 : 4. Zadnja v tej skupini je Avstrija z 1 točko in 1 : 1.

Zasedanje banskega sveta

Včeraj je razpravljala banski svet še o kmetijstvu, danes se je pa pričela razprava o prosvetnem oddelku

Ljubljana, 16. februarja

UREJANJE HUDOURNIKOV

Po poročilu dr. Leona Hribarja o veterinarstvu so včeraj poročali še svetnik Silvic o gozdarstvu, inž. Stranec o urejanju inženjerskih in svetnik Pokorn o delovanju ljudstva in o agrarni operaciji.

Gozdarstvo in lov sta panogi, ki obremenjujeta državni proračun. Banovina pa je bila pešmora na zagotovitvi s svojim proračunom nekaterih mest podsumarjev, in sicer v Murski Soboti, v Dravogradu in v Kamniku. Subvencionirala je tudi nižjo gozdarstvo šolo v Mariboru. Otvorjena je bila samo enoletna šola za logarje, dveletna šola za podsumarje pa je bila ukinjena. V šolo za logarje je bilo sprejetih 29 prostovoljcev.

Glede pospeševanja gozdarstva bi bilo omeniti, da je banovina odkrivala 14 gozdnih drevesnic v izmeri 7.3645 ha. Vzdrževala so se iz skupnih drevesniških dohodkov. Naročnikom so oddala 3.094.205 smrkov, aZ pogozdovanje sečin in prazin v gozdovih banovina ni mogla dati podpore. Krasica rezijska pogozdovanja so večja 145.649 din. Pogozdovanje se je največ v Beli krajini, v cerkljskem okraju, v Suhi krajini in v občini Polhogradec. Za novo proračunsko leto so določili za pogozdovanje kraskih in slabo rodovitnih zemljišč krediti iz fonda za pogozdovanje, iz banovinskega proračuna in iz državnega proračuna v skupnem znesku 183.000 din. Lani se je poživila po sedemletni krizi lesna trgovina.

Poročilo načelnika prosvetnega oddelka

Po končani debati o včerajšnjemu poročilu knjižniškega oddelka je danes prvi poročal načelnik dr. Sušnik o stanju in razvoju poslovskega oddelka.

LJUDSKE (NARODNE) SOLE

Po stanju z dne 1. novembra 1937 je v banovini 860 ljudskih sol, med njimi 13 zasebnih, to je prav toliko kot lani. Otroških vrtoev je 54, med njimi 10 zasebnih, zavetih pa 19, med njimi 11 zasebnih. Ustanovljenih, a ne odprtih je 13 ljudskih sol. Vsega skupaj je v banovini 945 ljudskih sol in sorodnih edicij.

Na ljudskih solah je 3356 temeljnih in 743 vzporednih oddelkov. Med temi je specialnih za slepce, gluhoonemne in manj nadarjene otroke 30 oddelkov, solske postaje in ambulante sole imajo skupaj 28 oddelkov, zasilne sole 10, manjšinske sole z nemškimi učnimi jeziki 33 oddelkov, z madžarskimi učnimi jeziki 4 oddelke, otroški vrte imajo 77 oddelkov in zavetih 26 oddelkov. V tekočem letu je bilo ustanovljenih 75 novih oddelkov. Vse ljudske sole imajo 2816 učnikov, v privatnih postojih jih je 143, manjka jih pa 1282. V nekaterih učiteljskih imajo pouk kar po trije oddelki. Solstvo delo močno ovira pomanjkanje učnikov.

V banovini je na ljudskih solah 1536 učiteljev in 2669 učiteljic, skupaj 4205 učnih oseb, to je za 85 več kot lani. Med temi je 16 kontraktualnih in 44 dnevničarjev. S sol je dodeljenih banski upravi 44 učnih oseb. Vsega skupaj je oddelkovnih s sol 199 oseb. Če pristojimo k tem 199 učnim osebom še 59 učiteljskih ročnih del, 28 državnih veroučiteljev, 34 strokovnih učiteljev za strokovno petje in telovadbo, 10 upraviteljev, ki nimajo oddelka, 6 nadstevnikov in 24 učnih oseb, ki so na bolezenskem dopustu do upokojitve, to je skupno 159 učnih oseb, vidimo, da je 358 učnih oseb brez oddelka. Če to učiteljsko odtetjemo od skupnega števila, vidimo, da poučuje v oddelkih 3847 učnih oseb. Ker pa je na solah 4008 oddelkov, v oddelkih pa poučuje le 3847 učnih oseb, manjka 251 oddelkovnih učiteljev.

Za sprejem v službo pa še preost 93 abiturientov in 362 abiturientek. Ena kandidatinja je iz l. 1932, največ brezposelnih jih je iz l. 1935.

V letošnjem letu je bilo poleg 17 reaktiviranih učiteljev in učiteljic sprejetih v državno službo 275 kandidatov in kandidatki. Premestitev po prošnji je bilo 350, po službeni potrebi pa 14. Odstavko na državno službo je podalo 18 učnih oseb, odpustenih je bilo 8, umrlo jih je 31, upokojenih pa je bilo 121. Skupaj je odpadlo 178 oseb. V dnevničarsko službo je bilo sprejetih 16 abiturientov in abiturientek, ravno toliko pa je bilo iz dnevničarske službe odpustenih, ker so bili sprejeti v državno službo. Vseh dnevničarskih mest je 44.

Če bi zasedli 251 praznih oddelkov in po potrebi delih vsaj 100 oddelkov in če bi se upokojilo vsaj 100 učiteljev, ki imajo polna leta, bi dobili potrebno število praznih mest za vse, ki čakajo na službo. Učiteljskega naraščanja torej ni preveč, kreditov je premalo. Ker v prihodnjih dveh letih ne bo novega naraščanja in ker so sedanjih 3 letnikih maloštevilni, bi utegnili čez par let učiteljskega naraščanja pri nas zopet primanjovati.

V tekočem proračunskem letu je bilo premeščenih precej učiteljev in učiteljic, večinoma po svoji prošnji.

Ob začetku šolskega leta je bilo v ljudskih solah 93.615 učencev in 92.208 učenek, skupaj 185.823 otrok. Od teh je Jugoslovancov 182.970, Nemcev 2149, Madžarov 566, drugih narodnosti pa 108. Število učencev se je povečalo za 2144 otrok. V enem oddelku je povprečno 40 otrok.

Pri šolskem delu in pouku se je učiteljsko predvsem petalo s vprašanjem, kako uveljaviti v praksi zahteve delovne šole. V banovini je 35 šolskih okrajev, torej 6 več kot lani. Prosvetni oddelki je opozarjal učiteljsko na okoliščini na socialno delovanje med narodnostmi, na enotno pozdravljanje v soli itd.

V šolskem letu 1936/37 je bilo ukinjenih zaradi premajhnega števila učencev 5 nemških oddelkov, število nemške manjšine se stalno znižuje in je bilo v preteklem šolskem letu za 251 učenca manjše kot v predhodnem letu. Vseh manjšinskih oddelkov je 37 s 1413 učenci.

Pregled šolskih poslopij kaže, da je v banovini 850 šolskih poslopij, od katerih je 197 v prav dobrem stanju, 424 v dobrem stanju, ostala so pa slaba ali šolsko-higijenskim predpisom neustrežna.

V proračunskem letu 1937/38 znašajo šolski proračuni za banovino 15.450.000 din, za podzvezske občine 7.332.024 din, za avtonomna mesta 5.519.566 din, skupaj 28.301.590 din. V primeri za proračunsko leto 1936/37 so namski izdatki za ljudsko solstvo v dravski banovini za 3.778.440 din.

Banovina vzdržuje gluhoonemnico v Ljubljani, deško vzgajališče na Selu pri Ljubljani, zavod za slepe v Kočevju in krije stvarne potrebščine pomožnih sol v Ljubljani in Mariboru. V ljubljanski gluhoonemnici je 125 otrok. Nad polovico prostorcev je bilo odklonjenih zaradi pomanjkanja prostora. V deškem vzgajališču na Selu je bilo samo 80 nedotetih otrok, dasti je prostora v zavodu za 150 gojencev.

Za božičnice je bilo 199.950 din izdatkov. Obstaja 70 šolskih kuhinj, 66 kuhinj je bila razdeljena podpora v višini 37.000 din. 17 dijaških kuhinj je sprejelo 49.900 din.

MESKANSKE SOLE

V banovini je 38 državnih in 8 zasebnih, skupaj 46 meskanskih sol, ki imajo skupaj 271 oddelkov. V državnih meskanskih solah je bilo 8495 učencev in učenek, na zasebnih pa 1419 učenek. Število učencev na državnih solah je letos za 447 večji.

TRI ZLATE DEKLICE

je film, ki je tudi za Ljubljano senzacija. DEANNA DUBBIN in njeni dve tovarišici so res prav ljubke dekllice in bodo očarale vsakogar. Ne pozabite, da se ta film ravno kar predvaja

v KINU SLOGA, telefon 27-30

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

S P O R T

Izlet gorenjskih smučarjev v Bohinj

Gorenjska zimsko-sportna podzveza bo skupno s SK Bohinjem — v okviru omenjenega izleta — priredila pester smuški program, ki bo brez dvoma najzanimivejši v zadnjih letih — tako po številu udeležencev — kakor vrsti smuških panog. Novost bo vsekakor »motoskičanje« na Boh. jezera (v nedeljo 20. t. m. ob 10. uri dop.), ki bo na tem jezeru prvič izveden. Jezero ima sedaj zadosti trdno ledeno ploskev, ki bo v primeru stalnosti vremenskih prilik v stanju, da se na njem vrše vsakovrstne prireditve. Ni potrebno posebej poudarjati, da bo za motoskičanje vladalo največje zanimanje, zlasti v primeru, če bodo nastopili z našimi smučarji tudi avstrijski motociklisti.

Ni manj zanimiva ne bo »slalom« tekma (v nedeljo ob 8. za Gradcem), na kateri bodo nastopili vsi »gorenjski« kanoni, prijavljeni so pa tudi že resni konkurenti »Gorenjcev« — Celjani, Mariborčani in Ljubljanci. Najlepša pa bo borba pri teku na 18 km (sobota 19. t. m. ob 14.). Za to tekmovalstvo je še sedaj prijavljenih veliko število naših najboljših tekačev iz vse banovine. Toda največja udeležba bo na mladinskih tekmah (tek v nedeljo 20. t. m. ob 10. — slalom isti dan ob 11.), kjer bo — po prijavah sodeč — nastopilo rekordno število mladih tekmovalcev. Krona vseh tekem in vse prireditve pa bo tekma v skokih za kombinacijo in solokoške na Hanssenovi skakalnici. Na tej tekmi bodo poleg Gorenjcev nastopili tudi odlični ljubljanski skakalci, tako da bo tekma revija naših najboljših skakačev. K skakalnim tekmam bodo pripuščeni tudi nekateri boljši junorji, ki imajo za seboj skakalno šolo v Planici in ki bodo s svojimi krasno izvedenimi skoki gotovo navdušili navzoče.

Ni pa pri tem izletu poskrbljeno samo za tekmovalni program. V soboto bo za vse udeležence ugodna prilika, da si privoščijo razvedrilo pri raznih družabnih in plesnih prireditvah v vseh hotelih ob jezeru in na Bistrici. Tisti, ki jim ni do teh prireditev, pa imajo priliko za lepe izlete na Vogel, Komno, Črno prst itd.

GZSP vladno vabi vse sportnike in ostalo občinstvo, da se udeleži izleta v Bohinj. Pokažimo, da se zanimamo za zimski sport, tudi če ne nastopajo — severne evropske zvezde, ki so zasenčile rezultate in trud naših tekmovalcev; ne dopustimo, da naše

zimske prireditve hirajo in nazadujejo, ker zanje širše plasti naroda zadnje čase ne kažejo živega zanimanja. GZSP upa, da ne bo v zletih dneh smučarja, ki mu je pri srcu zdrav in pravi napredek našega zimskega sporta, ki ne bi obiskal Bohinja in njegovih prireditev.

Naša Gorenjska ima letos prav ugodno zimsko sezono. Ze vse zimske mesece je smuka izredno dobra in vreme naravnost idealno. Zato ni čudno, da so vse zimske sportne postojanke in gorski hoteli polni gostov, zlasti mnogo je Srbov in Hrvatov. A v zadnjem času prihajajo tudi inozemci v naše hribe na smuko. Tako je bilo na Komni že več Francozov in Angležev, prav tako na Pokljuki, a v Planico je prišlo prejšnji teden 19 Nemcev iz Düsselendorfa, ki ostanejo v domu Ilirije do 19. t. m., takoj drugi dan pa prispe še večja skupina Nemcev, ki bo ostala pri nas tudi 10 ali 14 dni.

Za nedeljo je pripravljena tudi mamut-ska skakalnica SK Ilirije v Planici, tako da bodo lahko na njej skakali. Če bo vreme ugodno se bosta v nedeljo poglala z velikostne skakalnice Novšak in Pribošek.

— Gorenjska zimsko sportna podzveza Jesenje razpisuje o priliki svojega prvega izleta v Bohinj za 20. t. m. ob 10. dop. na Boh. jezero »motoskičanje«. Pravico nastopa imajo vsi pravočasno prijavljeni motociklisti. Vsak motociklist lahko prevozi predpisano progo samo enkrat in to z odraslim smučarjem (trening je dovoljen do 9. dopoldne). Vsak tekmovalec tekmuje na lastno popolno odgovornost. Zmagovalec prejme darilo predsedstva. Razglasitev rezultatov bo skupna za vse tekme ob 18. v Bohinjski Bistrici.

— Zaradi nastalih finančnih zaprek bo mladinsko prvenstvo, razpisano za soboto 19. t. m. v nedeljo ob 10. dop.

— Inozemski smučarji na Jahorini. Letošnja zimo se posebno zanimajo za Jahorino Francozi, Angleži in O-hoslovaki. V soboto je bilo v domu na Jahorini 168 inozemskih smučarjev. V kratkem prispe iz Francije s posebnim vlakom večja skupina francoskih častnikov, ki ostanejo na Jahorini deli časa.

Snega je na Jahorini nad 3 metre. Med smučarji je tudi nekaj Američanov, ki so smuku na Jahorini zelo zadovoljni.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Danes vesela R. STOLZOVA opereta, v kateri kraljuje pravi dunajski humor in priljubljena domačnost. Smeh in krah se stopnjuje od prizora do prizora! R. E. I. J. A.: Hubert Marischka!

Dunajske melodije

DAS WIENER FIAKERLIED
PREDSTAVE ob 16., 19.15 in 21.15 uri

I. javna produkcija

Ljubljana, 16. februarja.

Državni konservatorij je priredil včeraj svojo prvo javno produkcijo gojencev, ki je privabila obilo občinstva v dvorano Filharmonične družbe in to po večji pravici, saj so bili nastopajoči po večini učenci višjih letnikov, ki se oddaljujejo od neprožnega »šolskega« podajanja in toliko meri, da nas morejo pritegniti tudi kot bodoče osebnosti. Program produkcije je bil zanimivo in pestro sestavljen ter je kazal zdravo tendenco približati gojence problemom večje forme, v nasprotju s praksio prejšnjih let, ko so produkcije izkazovale visok procent romantične miniaturne ali virtuozne produkcije. Povečan interes za klasiko moremo le pozdraviti z željo, da bi po možnosti bila vsa ciklična dela izvajana v celoti.

Prav učenci prof. Lipovška: Zapletal, Sagadin in Burgerjeva, so dali vsej produkciji z izvedbo Haydna, Beethovna in Mozarta pečat proritacije. Njihovo igro odlikuje objektivnejši odnos do snovi, ki jim omogoča uspešnejše reševanje zvokovnih in formalnih problemov skladb. Njim sta se pridružila s Schumannovimi »Otroškimi prizori« M. Prinčičeva, učenka prof. Zarnikove, in violinist Žitmond (prof. Pfeifer) z Dvořakovim »Sonatino«. K tej skupini izvajalcev moremo pristevati tudi izvrstnega klarinetista Raubarja, ki je pokazal v tehniki in zvoku isti nesentimentalni odnos do snovi, kljub temu, da je literaturna za klarinet tako obupno borna in nezanimiva tako za poslušalca, kot za izvajalca. Čelist Čehovin je odigral I. stavek Lalojevega koncerta prav dobro, vendar mora polagati več pozornosti na ton, ki se nima prave intenzitete. Izmed pevcev naj omenim le tenorista Gostišo (g. ravnatelj Betetto), ki razpolaga s svežim glasom in ki s svojim prirodnim, nepriljubljenim petjem naravnost očara poslušalca. Fr. Sturm

Tatvine se množe

Ljubljana, 16. februarja.

Včeraj in danes je bilo policiji spet prijavljenih več tatvin v mestu. Z dvorišča hiše št. 11 v Tovarniški ulici v Mostah je nekdo odnesel Vinku Ložiču nekaj moške obleke, več ženskega perila in več kuhinjskih prtov in skupaj vrednosti okrog 600 din. Gnidice gostilno in Beljaki ulici je posetil oni dan ponoči neki brezposelnec, ki je odpiral omare, stikajoč za denarjem, pa ga ni našel. Slednjič se je tat zadovoljil s steklenico vermuta in s steklenico rumna, predno je odšel, pa si je privoščil tudi nekaj mesnine. V stanovanju Albin Vrečka na Medvedovi cesti 30 se je vtihotapil v ponedeljek tat, ki je ukradel 600 din vreden zelen suknič. Policijska kronika navaja še nekaj tatvin po stanovanjih. Na Poljan-ski cesti je bilo iz stanovanja Josipine Zupančičeve, Marije Predanikove ter Marije Božičeve ukradenega več perila in pa za okrog 100 din drobca. Dalje se je nekdo splazil v stanovanje Ignaca Kneza v Kopališki ulici, kjer je bilo odnesene za 400 din razne delavniške obleke. Francu Bobiču je nekdo ukradel iz kovčega dva medeninašna svečnika.

Francetu Zoranu je drzen tat odpeljal izpred Nabavljane zadruge na Masarykovi cesti črno pleskano kolo znamke Barodela s tov. številko 855.156, ki ima še skoraj novo pnevmatiko. Ukradenko kolo je vredno 800 din. Prav podjetni so postali te dni tudi prijatelji kokoške pečenke. Iz kokošnjaka Antona Modica na Viču je nekdo ukradel 4 kokoši, v kokošnjaku Ludvika Berlana na Dolenjski cesti pa je tat, ki so mu že na sledu, zavil vrtavce petim kokošim. Na živilskem trgu je bilo včeraj in v ponedeljek izvršenih več žepnih tatvin. Zeparji so se polastili denarnice, ki so jih nosile gospodinje v ročnih torbicah, neki prodajalki pa je izmaknila neka ženska dva bankovca po 100 din, ki jih je položila pod papir v košaro. Policija sumi, da so bili na delu neki hrvaški zeparji, ki često prihajajo v Ljubljano iz Zagreba.

Če so moške nezvesti

Skofja Loka, 14. februarja.

Oj ti pustni čas presneti! Pa nam jo je zagodel. In še kako. Pomislite, Skofja Loka ima pismo... Pa kakšno. Običajno so ga dobile, pisale so ga pa nesrečne zakonske žene — če smemo verjeti anonimnemu junastvu. Čuvarki postavbe so ga sprva dobele, neverjetno pogledali, češ, ali je mogoče kaj takega... In kar v mestu! Joj, prejšnji! In so brali, da imamo v svoji sredi Sodomo in Gomoro — neverjetne stvari se dogajajo! Moške, ti lišjak, nebojje pomoči domov, kar ven in ven silijo v tak in tak lokal. Bije polnoč, pa jim še na misel ne pride, da jih čakajo doma žene, šele proti jutru prikolovratijo domov. A kakšni. O ljubeznivosti — nič. O prijaznosti besedi — nič! Resasti so, natanknjeni, sila skopi v svojih besedah... In, pomislite, težke klofute padajo. Vse mu temu so seveda krive ničvrednice, da, ničvrednice, ki zapeljujejo moški svet na krivna pota.

Tako so gospodje brali in še to in ono zraven, česar pa ne smemo zapisati... Pa so si jeli beliti glave, kako to uganko razvozlati, kajti jasno in točno, črno na belem je napisano, da ima Skofja Loka gnezdo grdobije... In je romalo pismo na oblastvo druge stopnje, češ, tukaj ga imate, in poizvedite, kdo je njegov avtor... Zabelo se je povpraševanje. Moške, nesrečniki, ki so jih bili dognali že preje, da so bili tam in tam, niso bili vprašani, kako in kaj, ampak žene so morale izpovedati svoje. Ponekod je šlo razčiščevanje »afere« v nekam posebno hilitajočem duhu, drugod zopet začudeno, i kako pak — vse žene niso enake. Med ljubosumnice so se našle tudi pametne, trezno misleče, ki na pismo niso dale nič. Imajo

Leo Slezak v svoji najboljši vlogi kot zadnji dunajski izvošček

Lizzi Holzschuh in Rudolf Carl

KINO UNION, tel. 22-21

Živilski trg

Ljubljana, 16. februarja.

Danes je vladalo na trgu zopet precejšnje mrtvilo zaradi slabega vremena in domača zelenjava je bila nekoliko dražja, ker je bilo malo napredaj. Zelenjadni trg je bil danes nenavadno slabo založen, čeprav je bil semanj dan, ko je sicer navadno tudi živahnije na trgu.

Danes je bilo tudi napredaj malo sadja na kmečkem sadnem trgu in prav tako je bil slabo založen perutninski trg. Cene se niso bistveno spremenile na sadnem in perutninskem trgu. Posebnih sprememb tudi ni pri uvoženi zelenjavi. Cvetiča, ki ne gre posebno v denar, čeprav je poceni, ni vedno sveža napredaj in zato prodajalci popuščajo še bolj pri ceni. Zdaj je cvetčeta po 5 in 6 din kg. Razne zimske salate so po 6 do 16 din kg, po 16 din je goriki radič, a gre skoraj bolj v denar kakor domači, po 20 din prodajajo ohrovtovo brstičice in po 12 din špinac. Če bo sneg oblačal, se uvožena zelenjava ne bo še tako kmalu pocenila. Izmed novosti je treba omeniti še rdečo redkvice, pridelek bolgarskih vrtnarjev v Dalmaciji. Grah v stroju prodajajo po nespremenjeni ceni, po 16 din kg.

Beležnica

KOLE DAR

Danes: Sreda, 16. februarja. Katoličani: Julijana

DANAS NJE PRIREDITVE
Kino Matica: Slavni mornar Popaj in drugi

Kino Sloga: Tri zlate dekllice
Kino Union: Dunajske melodije

Ljudska univerza: predavanje docenta dr. Ivana Matka »Kdo določa spole« ob 20. v Delavski zbornici

Podružnica SVD: Predavanje nadzornika Streklja »O rastlinskih škodljivcih in kako jih zatiramo« ob 19. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi

Gostovanje: Šentjakobčanov v Mostah »Nobene žene več« ob 20.15 v Sokolskem domu

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Izpod rita

Gospod urednik! Mi, vaši čitatelji, se čudimo, da nam nečete priznati s svojimi modnimi novotarijami. Prepusite modo modistkam in krojačkam, sami se pa brigajte za to, kar je vaša dolžnost. Menda ste prespali vsa leta, odkar nimamo v Ljubljani več črno-bele redute. Pleše vam še vedno pred očmi in zato nas begate z njenimi barvami. Nič nimamo proli barvam kot takim, pač pa proti vašemu načinu trpinčenja naših oči. Vam je laiko, ker se znate motoviliti na smučkah po belih poljanah in imate še temne poklopce za svoje oči, da se vam ne blešči. Mi pa nismo smučarji in tudi zaščitnih očal ne nosimo.

Vi ste tudi krivi, da smo dobili nov sneg. Kaj pa slikate vrage na steno? Zdjaj se ga dobili — bela odeja je prekrila hribe in doline.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sreda, 16. februarja: Rdeče rože. Red Sreda

Četrtek, 17. februarja: Bela bolezen. Red Četrtek

Petek, 18. februarja: zaprto
Sobota, 19. februarja: Ob 16. uri: Sneguljica. Mladinska predstava. Izven. Globoko znižane cene od 14 do 2 din

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sreda, 16. februarja: Evgenij Onegin. Gostuje A. Dermota. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol

Četrtek, 17. februarja: Madame Butterfly. Izven. Gostuje ga. Zlata Gjurgjenac. Znižane cene od 30 din navzdol

Petek, 18. februarja: zaprto
Sobota, 19. februarja: Traviata. Izven. Gostuje ga. Zlata Gjurgjenac. cene od 30 din navzdol

Gostovanje gospe Zlate Gjurgjenac v naši operi je v toliko spremenjeno, da se poje jutri v četrtek zvečer Puccinijeva opera Madame Butterfly, Traviata pa v soboto. Znano je, da je gospa Gjurgjenac v obeh partijah sijajna tako v pevskem kakor igralskem oziru, zato obisk najto-pleje priporočamo. Obe predstavi sta izven in veljajo znižane operne cene.

Ravnatelj Mirko Polič deluje v naši operi že nad 12 let in je v tem času postavil na naš oder preko 50 del, izmed katerih jih je polovico tudi sam režiral. Svoj repertoar je črpal predvsem iz del domačih in slovenskih glasbenih literatur, v lepih meri pa je skrbel tudi za dovršeno izvedbo opernih klasikov, predvsem Mozarta, Beethovna in Wagnerja. Ravno Mozarta goji s posebno ljubeznijo in natančnostjo in mu vsi glasbeniki priznavajo, da je v izvedbi Mozartovih oper odlični. Zato je popolnoma naravno, da si je izbral za svojo jubilejno predstavo tudi Mozartovo delo, in sicer Don Juana, ki bo v torek 22. t. m.

DNEVNE VESTI

— Diplomski izpit na filozofski fakulteti univerze Kralja Aleksandra je včeraj napravila gđ. Teja Španhaček iz Celja. Čestitamo!

— Modernizacija našega civilnega letalstva. Naše civilno letalstvo je dobilo zadnje čase več modernih, v Angliji in Nemčiji nabavičenih letal. To so prva letala pri nas, ki potegnejo med poletom kolese v trup, da hitreje letajo. Za civilno letalstvo bo dala država letos 23.361.000 din. Od tega odpade na osebne izdatke 724.952 din, na materialne pa 22.636.048 din. Lani je znašala podpora države civilnemu letalstvu samo 7.265.026 din. Letos dobimo tudi moderna letala za sanitetno službo.

— Kabei na progi Beograd-Maribor. Pošto ministarstvo bi moralo iz sedanjega proračuna rezervirati 30.000.000 din kot prvi obrok za odplačilo kabla Beograd-Maribor. V sporazumu s finančnim ministarstvom pa ta kredit ni bil rezerviran. V »Službenih Novinah« je bila s ponedeljkom objavljena uredba o izpombi uredbi o polaganju telefonskega kabla na progi Beograd-Zagreb, Maribor-meja ter o nabavi materiala in izvršitvi dela. Po tej izpombi bo vnesen prvi obrok v znesku 30 milijonov din za plačilo nabave v prihodnji državni proračun.

— Stari in onemogli delavci bodo mogli svoje pravice iz zavarovanja za onemoglost, starost in smrt uveljaviti samo za ona obdobja zaposlenja, za katera so bili prispevki dejansko plačani. Ako prispevki niso plačani, po določbah zakona o zavarovanju delavcev, pravice do starostnega in invalidnega zavarovanja niso pridobljene. (§ 68. zak. o zav. del.) Delodajalci se morajo te važne socialne in moralne odgovornosti stalno zavedati.

NEGRO bonbon

preprečuje hripavost. Proizvodi tvornice RUFF, Subotica.

— Narasčanje carinskih dohodkov. Po podatkih centralnih carinskih blagajen so znašali carinski dohodki od 1. do 10. februarja 31.323.987 din. V istem času lanskega leta so znašali 21.911.583 din, tako da so se letos povečali za 9.412.404 din ali 42,96%. Od 1. aprila 1937. do 10. februarja 1938. so znašali carinski dohodki 890.411.022 din. V proračunu je bilo določeno za to razdobje 749 milijonov 840.981 din, kar pomeni, da so vrzli carinski dohodki 140.990.041 din več. V primeru z lanskim proračunom je znašal presešek 203.305.563 din ali 29,59%.

— Našim naročnikom toplo priporočamo D. Ravljenco zbirko črtic, novel in satir, ki je pravkar izšla pod naslovom »Zgodbe brez groze«. Naroča se pri založbi »Gostice« v Ljubljani, Knaflijeva ulica 5 in velja brošura izdov s poštnino samo 11 din, v celo platno vezan pa s poštnino 16.— din.

— Hrvatsko zadružništvo išče nove kredite. Hrvatske kmetijske zadruge so imele zadnje dni več sestankov, na katerih je bila sprejeta obširna resolucija. Hrvatsko zadružništvo išče nove kredite v znesku 40.000.000 din, da bi se moglo sanirati.

— Eden najmodernjših parnikov v Splitu. Včeraj jutraj je priplul v splitsko pristanišče »den najmodernjših« avstrijskih parnikov, finski motorni parnik »Tostri Thor« , ki bo do naj nazaj v 3.000 kg koruze za Anglijo. Parnik ima 12 potniških kabin in je najmodernjši opremljen.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo v nedeljo oblačno s premenljivo vročino, po malem bo še snežno. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu 3, v Zagrebu in Beogradu 2, v Mariboru 1,6, v Ljubljani 1,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,6, temperatura je znašala —0,4.

— Trije poškodovanci. V splošno bolnico so davi prepeljali cesarjevo ženo Marijo Drakserjevo iz Senčurja, ki je padla na cesti in se hudo poškodovala po rokah in po nogah. Poestnik Martin Urbanc iz Stare Fužine pri Srednji vasi na Gorenjskem je včeraj padel s sani in se hudo poškodoval po glavi. 64letni zasebnik Ivani Škofovi, stanujoči v Trnovskem pristanu je včeraj na pragu spodrsnilo, da je padla in si zlomila levo nogo.

— Pretrepljena ljubarna tragedija. V Jaronu pri Zagrebu se je odigrala včeraj prestrepljena ljubarna tragedija. Mizar Franjo Kolarič je hotel ustrediti svojo ljubico Stefanijo Perkovič, s katero je živel v skupnem gospodinjstvu že 12 let. Ranil jo je v glavo, ko je po hotel ustrediti drugič, mu je samokres odpovedal. Potem je šel Kolarič v hišo in si pogledal kroglo v glavo. Povod za prepir in razdor med Kolaričem in Perkovičevno so dale težke gnotne razmere.

— Veliki družbi tihotapev so prišli na sled. V Bjelevaru so prišli na sled veliki družbi tihotapev. Artilari so jih že okrog 20. Tihotapev so razpetavali po mestu in okolici saharin in razne monopolske predmete. V tihotapsko afero so zapleteni baje tudi nekateri visoki gospodji.

Iz Ljubljane

— Iz Soferje opozarjamo na zanimivo predavanje »o kazenski in civilni odgovornosti Soferje«, katero bo jutri v sredo 16. t. m. točno ob 8. uri zvečer v prostorih Soferjskega društva »Volan« za dravsko banovino na Cankarjevem nabrežju 7. prvo nadstropje. Vstopnine ni!

— Iz Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

— Iz Aleksander Borovski bo igral na svojem petkovem koncertu naslednja dela: Dva Bachova preludija in fuzi v g-molu in g-duru in nato še istega skladatelja 3 orgelske predigre, izmed katerih imajo posebne predigre sledeče naslove: Zbudite se, ključ na glas, Vsečisto se ljubi Kristjani in V Tebi je veselje. Ta tri dela v Busonijevi prireditvi za klavir. Sledi Beethovnova Sonata appassionata op. 57, ki jo prištevamo med najlepša dela nesmrtnega mojstra, kar jih je napisal za klavir. Po odmoru zaigra Prokofjev Sarkazem in Preludij v e-duru, dalje Medtnerjevo pravilico v f-molu in Stravinskjevo Ples voznikov iz baleta Petruška. Koncert zaključujejo Lisztova skladba, Petrarikov Sonet, Pri izviru in Orskega rapsodija št. 10. Anton Borovski je brez dvoma eden največjih klavirskih umet-

nikov našega časa. Koncert bo ta petek, 18. t. m. ob 20. uri v veliki Filh. dvorani. Vstopnice so v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice.

PARIS 1938

II. elitni umetniški ples Kazina 19. t. m.

— Iz Sentjakobčani so dosegli z največjo šolnarijo veseloigro »Njena velika ljubica« velik in prodoren uspeh. Občarjena, močna zgodba o sestrski ljubezni, fina veseloigra, polna toplega občutja, humorja, vedrosti in duhovitosti osvaja in navdušuje gledalce. Mnogi so si ogledali to veseloigro že večkrat. Tako izvrstnega zabavnega dela gledališki obiskovalci že dolgo niso videli. Ta ljubka, vedra veseloigra je šlager letošnje sezone. Ponovitev je v soboto 19. in v nedeljo 20. t. m. ob 20.15. Kdor si želi 2 uri vedrega in priskrbenega smeha, naj po- seti predstavi.

— Iz Drevi vsi v Sokolski dom v Mostah, kjer bodo gostovali Sentjakobčani! Zaigrali bodo zabavno in duhovito veseloigro »Nobene žene več« Do solz se boste nasmejali vragolnjivi, ki jih uganjajo natakari Maks in njegova nevesta Silva. K tej predstavi vabimo zlasti gospodinjke, da se bodo naučile, kako se najenostavneje vodi gospodinjstvo. Začetek ob 20.15.

— Iz Skrivaleške tatro na Viču. K naši zadnji včerajšnji notici pripominjamo, da pod imenom Tepina ni bil mišljen g. Alojz Tepina, stanujoči na Viču, ki tudi ni v nikakoli zvezi z omenjenimi tatvinami koles.

— Iz Ljudska univerza v Ljubljani. Drevi bo predaval docent dr. Ivan Matko o zelo zanimivem vprašanju: Kdo določi spol. Predavanje to ponedeljno s skiptičnimi slikami. Vršilo se bo v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Pričetek ob 20. Vstop prost, mladini zadržan.

— Iz Prihodnja produkcija gojencev dr. konservatorija bo v ponedeljek, dne 21. t. m. v veliki Filh. dvorani zvečer ob 1/7 zvečer. Spored priobčimo.

— Iz Kako pomagati otroku pri učenju. O tej snovi predava v četrtek, 17. t. m. ob 20. uri na Sentjakobski šoli g. profesorica Dora Vodnik.

— Iz Popravek. Z ozirom na notico, ki ste jo priobčili v »Slov. Narod« v torek, dne 8. II. 1938, v številki 30, na strani 3, stolpec 2 v sredini pod naslovom: »Blato v predmestjih«, Vas prosim, da izvolite v smislu čl. 26 zakona o tisku objaviti sledeči uradni popravek oziroma pojasnilo: Mostna občina stori za ceste vse, kar je v njeni moči, da vzdržuje ceste v dobrem stanju, enako v Mostah, kot v drugih okrajih. Neosnovan je očitak, da je blato na cestah v Mostah, odkar so tudi Moste postale mesto, še mnogo izdatnejše. Za ceste v Mostah je bilo letos porabljenega nič manj kot 1.649 m³ posipnega gradiva, kar je veljalo mestno občino din 95.345. Mestni cestni valjar je skozi tri mesece opravljal utrjevalno delo na teh cestah, dočim v prejšnjih letih Moste valjarja niti niso na svojih cestah. Postoje in valjane so bile v letošnjem proračunskem letu sledeče ceste: Korosčeva ulica, Predvojeva ulica, Zaloška cesta, Smarčinska cesta, Zvezna ulica, Simon Gregorčičeva, Linhartova ulica, nasu- je pa: Poljska pot, Pot ob Ljubljani, Povseva cesta, Domžalska cesta, cesta ob Zeleni jami, Ljubljanska ulica, Zadravna cesta, Srediska, Detelova ulica, pod Ježami, Ciglarjeva ulica, Slapničarjeva, Društvena, Pokopališka cesta, Saveta, Seneška in Pot na Fužine. Vseh nepravil pa v kratkem času ni mogoče odpraviti s cest in dokler ne to do vse ceste v mestu tlakovana, tudi neprijetnosti, ki jih povzroča zamrzovanje in slabo vreme po cestah in ulicah ne bo mogoče odpraviti. Ob slabem in zimskem vremenu tudi hodniki ne morejo biti povsem suhi, kljub stalnemu nasipanju. Z odličnim spoštovanjem predsednik: Dr. J. Adlešič.

Iz Maribora

— Opera »Troubadour« v Mariboru. Po dveh letih prestanka, katerega je deloma izpolnilo gostovanje ljubljanske opere, se je mariborska gledališka uprava odločila ugoditi vesteranski želji za vprizoritev v Mariboru tako prijubljene Verdijeve opere »Troubadour« v lastni režiji in s svojimi osveženimi močmi. Kot posebna novost bo nastop pred kratkim angažiranega baritonista Anžlovarja.

— Vajša Pirc v Karlovcu. Naš šahovski veleposlanec Vajša Pirc se je te dni odzval vabilu šahovskega kluba v Karlovcu. Tam je odigral 8 partij z najboljšimi karlovskimi šahisti. Njegov uspeh je sijajen, saj je dobil pet, izgubil eno in remiziral dve partiji. Takoj nato je odigral še simultanko na šestih deskah. Vajša Pirc je dobil pet in izgubil eno partijo.

— Truplo področnika bo prepeljano v Valjevo. Včeraj smo poročali o smrtni nesreči mladega, komaj 22 let starega področnika Radivoja Paramentiča, ki je tako nesrečno padel s konja, da se je ubil. Pokojnikovo truplo bo danes prepeljano v njegovo domače mesto v Valjevo.

— Skrivnostni strel. Ko se je vračal 15 letni dečevčev sin Karol Lednik zvečer domov v Radvanje, je nenačaka počil, mladenič pa je zaskočila roka. Ugotovilo je, da mu je krogla iz samokresne prestrelila dlan desne roke. Kdo je streljal in za kaj, ni znano, uvedena pa je stroga preiskava. Ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnico.

— Maistrovi borec pri Sv. Boženu nad Srediscem so se organizirali v posebnem odseku. Predseduje g. Robert Košar. Preteklo nedeljo je imel odsek lepo uspešno zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 70 tamkaj živčnih Maistrovih borec. Njihova zgodovina je zelo zanimiva in častna. Ko je generalu Maistru primanjkovalo vojakov, je naprosil g. Košarja, naj mu pošlje tamkajšnje fante, ki so se po- zivu odzvali in pomagali rešiti ter osvoboditi Maribor. Bojenski Maistrovi borec so tudi zasedli Strigovo in branili ma- darsko ter severno mejo v znanih usod- nih dneh.

— Starček padel s skednja. Ko se je odpravil 60letni preužitkar Alojz Hlade od Sv. Križa nad Mariborom na skedenj spat je na lestvi zgubil ravnotežje in str- moglavil z višine. Padel je tako nesrečno,

da je zadobil hudo zmanje in notranje poškodbe. Nezvestnega starčka so reševalci nemudoma odpeljali v tukajšnjo bol- nico.

Iz Rajhenburga

— Oseba vest. Te dni je bila premešča- na na lastno prošnjo učiteljica tukajšnja na- rodne šole ga. Petrovič Franica na ogledno bčigrajsko šolo v Ljubljani. Študentka je delj časa v Rajhenburgu ter je bila splošno priljubljena. Posebno pa jo je čnila osnov- nošolska mladina, ker je bila z njo mater- nokošno ljubezna. Kot prietna Dalmatinka se je v kratkem naučila slovenskega jezika, katerega je obvladala tako popolno, da se ji ni poznalo, da je doma z juga. Po njenem odhodu je nastala na tukajšnji šoli velika vrzel. Pričakujemo, da bo odlast nastavlja še eno učno moč. Ge. Petrovičevi želimo vse najboljše na njenem novem službenem mestu!

Z Zidanega mosta

— Velika predstava prireditelj, ki so jo organizirali uslužbenci kolodvorske re- stauracije v soboto, je privabila mnogo go- stov od blizu in daleč. Igral je jazz in na- stopili so tudi pevci iz Trbovlj. Prireditelj je posetil več parov mask, ki so vzbujale vseobčo pozornost. Tu je lahko prišel vsak- do na svoj račun, saj je zabava s plesom nudila vsakomur mnogo užitka in veselja.

— Sokolsko gledališče. Naši vrli sokolski gledališki igralci se zopet pripravljajo na delo. Skoraj vsak večer imajo vajo. V re- žiji br. Ante Beliharja bodo v nedeljo 20. t. m. ponovili na splošno željo občinstva burko v treh dejanjih »Netesa na zemlji«.

Iz Sevnice

— Običajni sejem. V ponedeljek je bil v Sevnici dobro obiskan predstavitelj sejem, na katerega je prišlo mnogo razstavljalec — kramarjev iz Celja in celo iz Ljubljane. Kup- čije so bile prav živahne. Dobro je bil obis- kan tudi živinski sejem. Pitane vole so pro- dajali po 5 do 6 din, slabše od 4 do 5 din. Prašiče, živa vaga po 7 do 8 in 9 din, teleta pa po 5,50 din. Prašičke po 6 do 8 tednov stare po 120 do 150 din. Ker je bil sejem zelo dobro obiskan, so bile cene na splo- šno zelo visoke.

Tatvine po kmetih

Ljubljana, 16. februarja
V hišo posestnice Marije Cesarjeve v Go- lobinjsku v občini Mirna peč so pred dne- vi vlomili s pomočjo vitrihrov drzni vlomil- ci. Domači so že pred polnočjo čuli zunaj glasove, za katere se pa niso zmenili, mi- sleč, da kolovratijo okrog vaški pogočnjaki. Zjutraj pa, ko so se zbudili, so ugotovili, da so imeli ponoči v gosteh tatove, ki so odnesli več svetlih in volnenih ženskih oblek, veliko perila, nekaj ruh in druge posteljnine, več namiznih prtov, več perila, več parov ženskih čevljev, dve posodi svin- ske masti, vrečo soli, nekaj slanine in več kosov mila. Cesarjeva je v lom takoj zju- traj prijavila orožnikom v Mirni peči, ki so ugotovili, da sta bila na delu 25 letni Ja- nez Zaletel, znan vlačugar, doma nekje od Žužemberka ter njegov tovariš Franc Rataj, tudi znan klatež, silno nevaren tuji last- niki, oboježen že zaradi razbojništva. Oba vlomilca sta po vlovu v hišo Cesarjeve pobegnili in odnesla plen najbrž proti Hr- vatski, kjer ga bosta skušala spraviti v de- nar. Cesarjeva je oškodovana za nad 2000 dinarjev.

Hude preglavice delajo tatovi tudi oro- žnikom v Senovem pri Rajhenburgu. Tam je bila na delu večja tatinska in vlomilska družba, v kateri so bili Jože Stefančič, Fr. Kastigar, Tone Miller in Jože Lekše ter vo- jaski ubežnik Ivan Romih, ki sta že are- tirana. Vlomilci so imeli skrivališča po okolških gozdovih, skrivali so se pa tudi po skednjih in zapuščenih zidnicah. Vlam- ljali so kar zaporedoma v kmetiče hiše, od- koder so odnašali vse, kar so dosegli. V enem skrivališču so orožniki izsledili večjo zalogo nakradenega blaga in sicer gramofon znamke »Edison Sett« s 27 ploščami, več odevi, ženski plašč, več zadržkih kož in nekaj perila. Po aretaciji Lekšeta in Romiha so

Novo!

SLAVNI MORNAR POPAJ IN DRUGI
Kino Matica 21-24
ob 16., 19.15 in 21.15 uri

se ostali trije najbrž umaknili nekam na Dolenjsko.

V vaseh Radomlju, Homcu, Nozicah in Smarci so bili te dni ponoči porezani 14 ko- njem repovi. Tat je opravil svoj posel po hlevih izredno spretno, vendar je slednjič padel sum na znanega prekupčevalca žime, ki ga sedaj že nekaj dni ni na spregled, če- prav stanuje v eni izmed navedenih vasi. Orožniki ga zasledujejo.

1. Popaj, Ali Baba in 40 razboj- nikov
2. Popaj rekord
3. Popaj hoče v bolnico
4. Popaj v zoološkem vrtu
5. Betty Boop ni več moderna
6. Kuža Bonco in gledališča
7. Zajčja svatba
8. Raj na zemlji
9. Koziaške pesmi.

Za domača imena rib

Za akcije jadranskih sportnih ribičev se moramo zanimati tudi mi

Ljubljana, 16. februarja.
Združenje jadranskih sportnih ribičev v Splitu vodi akcijo, da bi Hrvti rabili za morske ribe hrvatska imena in ne italijan- ska. Ta akcija je nedvomno zelo potrebna, kajti italijanska imena rib rabijo celo v velikih hotelskih restavracijah in jih nava- jajo v jedilnih listih. V resnici pa ta ime- na niso niti italijanska, temveč popačeno italijanska ter se tem grša. Vsehi nas, da so akcijo za iztrebljenje grdih imen mor- skih rib začeli vprav v Dalmaciji, odkoder izhaja nazivoslavlje morskih rib in kjer se popačenih imen najbolj krčevito drže.

Za akcijo se moramo zanimati tudi pri- nas, ker so tudi v Ljubljani v rabi itali- janska, ali, če hočete, »dalmatinska« imena morskih rib. K nam so jih zanesli predvsem dalmatinski gostilničarji in Primorci. Tudi pri nas bi bilo potrebno, da bi se odločno zavzeli za iztrebljenje tujih imen morskih rib, kajti v Ljubljani so se nekateri Dal- matinci uprli poskusom po uvedbi sloven- skih imen. Gostilničarji zahtevajo, da tu- di časopise uporabljajo popačena imena morskih rib v oglašitvi ter se upirajo celo rabi že povsem udomačenih slovenskih imen. Sklicujejo se na to, češ da slovenskih imen nihče ne razume. Ta izgovor je treba kolikor toliko upoštevati, vendar ne tako, da bi ne rabili domačih imen; v začetku je potrebno zlo, da ob nam znanih sloven- skih imenih rabimo še »udomačena« ita- lijanska, a nujno potrebno je, da rabimo vselej in povsod slovensko ime. Okrog 10 imen morskih rib — mnogo več jih v Ljub- ljani itak ne prihaja v poštev — se pa bo- mo menda naučili vsaj v enem mesecu. Dovolj je sramote, da se jih nismo doslej.

Naglasimo, da bi bila akcija za uvedbo slovenskih imen morskih rib zelo potrebna. Na Hrvatskem in v Dalmaciji jo vodi Združenje sportnih ribičev. Pri nas so so- rodna društva, ki bi bila prav tako pokli- cana oprijeti se hvalčnega dela. Prav bi pa bilo, da bi jim pomagala stanovska zdru- ženja gostinskih obrti. Pred leti so poka- zala nekaj razumevanja za to. Zalostno je, da so se naši restavratirji začeli ravnavati po priseljenih Dalmatincih ter rabijo za morske ribe imena, ki jih vidimo napisana v jedilnikih zakotnih dalmatinskih vinoto- čev.

Izgovor, da popačenih italijanskih imen ne moremo nadomestiti z lepimi domači- mi imeni, je prazen. V rabi je že mnogo slovenskih imen in ni potrebe, da bi rabili italijanska. Včasih je sicer kdo v zadregi, kako naj nadomesti italijansko ime z do- mačim in morda za nekatere vrste morskih rib res nimamo slovenskih imen. Vendar s tem ni rečeno, da moramo rabiti ita- lijanska imena. Hrvti imajo za nekatere morske ribe celo po več lepim imen. Zakaj bi si ne izposojali raje od njih kakor od

italijanov? V hrvatskem jeziku je izšlo mnogo znanstvenih del o morskih živalih ter ribah in v njih so uporabljala sama le- pa hrvatska imena. Razen tega je Matica Hrvatska izdala že l. 1893 Kišpatičevo knji- go »Ribe« in v nji so navedena latinska, nemška, italijanska in hrvatska imena mor- skih rib. Pozneje je izšla še cela vrsta spi- sov v hrvatskem jeziku o ribištvu in mor- skih ribah. V resnici moramo Hrvatom še bolj zameriti, da uporabljajo v vsakdanjem življenju italijanska imena rib, ko imajo toliko domačih in ko imajo svojo morskobalo. Tudi Slovenci živimo ob morju in zato imamo tudi za morske ribe slovenska imena.

Akcija za uvedbo domačih imen rib ima lahko največji uspeha s propagando v časopi- su. Toda strokovnjaki bi bili poklicani, da bi zbrali vsaj za morske ribe, ki so pri- nas najbolj znane, res čista slovenska ime- na in jih objavili, bodisi v listih ali v ce- nenih brošuri. Zdaj namreč marsikdo, ki bi sicer rad rabil slovensko ime, ne ve, kje bi ga naj iskal. Nekateri si pomagajo ta- ko, da »ponašajo« italijanska imena kakor vedo in znajo. Prodajalci rib v Ljubljani morajo prevajati italijanska imena, ko do- be pošiljko rib, če hočejo napisati v trgo- vini ali na trgu slovenska imena. Vselej se jim to seveda ne posreči. Gostilničarji se pa opravčujejo, češ da gosti poznajo ribe samo pod italijanskimi imeni (kar ni res, pač pa nekateri gostilničarji ne pozna- jo slovenskih imen).

Pobuda, ki so jo dali dalmatinski sport- ni ribiči, mora najti odmev tudi pri nas. Dovolj dolgo smo trpeli nazivoslavlje pri- morskega žargona.

Popravite porušeni most!

Crensovec, 15. februarja
Na tem mestu smo že poročali, da je pri zadnji veliki povodnji Mura odnesla most na enem svojih rokavov pred glinastim mostom, kjer je še sedaj onemogočen pro- met iz Crensovec preko gibinskega bro- deta proti Strigovi in Sv. Martinu. Zima gre h koncu, promet je vedno večji, poleg tega pa so začeli ljudje delati v gozdovih ter voziti gnoj na njive in jim je to delo se- daj onemogočeno. Tako čakajo s poseka- nimi drevesi, ko se bodo morda naj zgrnili in popravili most.

Kakor čujemo, se še vedno prerekajo, kdo mora ta most napraviti ali občina Crensovec ali pa Gibina. Ponovno poziva- mo sreski načelstvu, da rešita problem tega mostu ali ga bo financirala katere občina ljubljanskega ali lenjavskega sresa. Mi- slimo, da je bilo časa za to predolgo pre- mišljevanje že dovolj.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Vsled ogromne zaloge »Hubertus« plašev, zimskih sukenj, oblek, perila t.d. ODPRODAJAMO VSA OBLAČILA

s 15 do 20% popustom. P R E S K E R LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

NACE NAROBEE tapetnik. Celovska cesta 41, se priporoča. 14.R.

50 PAR ENTLANJE azuriranje, vezenje zaves, peri- la, monogramov, gumbic. Ve- lika zaloga perja po 6.75 din, »Julijana«, Gosposvetska cesta 12.

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

LEPE SPALNICE dobite že od 1450 din. »Oprava« Celovska c. 50. 509

KROMPIR, čebulo, jabolka, cvetlični med dobite najceneje pri »PRODA« Kopitarjeva ulica 1. 511

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ZA SAMOUKE

urađnike, trgovce t.d. sloven- ske strokovne knjige knjigo- vodstvo (Sič) v štirih knjigah. Tehniko poslovnega računstva (Cerne) in trgovsko korespon- denco v srbohrvaščini (Cerne), orirejeno za Slovence, naročite pri »Strokovni založbi«, Ljub- ljana, dokler traja še subskrip- cijska cena. Pišite po prospekt! 12R

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

KNJIGOVODKINJO

do 30 let staro sprejme takoj plašna na Sušaku. Znati mora perfektno hrvatsko in nemško korespondenco ter nemško ste- nografijo. Prednost imajo urad- nice, izvežbane v alkoholni stro- ki. Ponudbe z zahtevu plačbe in navedbo dosedanjih službova- nja na oglasni oddelek »Slov. Narod« pod »Sušake«. 510

PRODAJTE NAM VAŠE FOTOGRAFSKE POSNETKE

IŠČEMO za naše časopise in revije stalno zanimive

Foto-posnetke iz vseh krajev

Vaš postranski poklic naj bo časopisni fotograf in zaslužili boste z Vašim fotoaparatom denar! Natančnejša pojasnila dobite, če pošljete znamke za odgovor pod šifro 421 od Agence de la Presse, 10, rue Pauquet, Paris 16 e.

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVILJA je

NAŠ VAL

SPOREDI evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

Sokolstvo

Sokol Ptuj

V soboto se je vršil v zgornji dvorani Narodnega doma izredno dobro obiskani občni zbor Sokola, ki ga je vodil starosta brat dr. Salamun. Uvodoma se je starosta spominjal blagopojnega Viteškega kralja Aleksandra I., katerega spomin so navzoči počastili s »slavo« klici, dalje se je spominjal tudi v minulemu letu umrlih članov. Zatem je kratko orisal delovanje Sokola ter zlasti omenil, da je Sokol prebrodil vse težave in se zopet postavil v stare razmere. Sokolske vrste so sedaj močne, trdne in zanesljive, kakor še nikdar prej. Zatem so podali še funkcije posameznih odsekov svoja obširna poročila, ki so nazorno pokazala delovanje Sokola tako v telovadnici kakor tudi v javnosti. Vsem tem funkcijam gre zahvala za njih vestno delo in trud. Poročilo Sokol šteje sedaj 272 članov in 127 članic, naraščajo pa moškega 79, ženskega 41 in moške dečke 156 ter ženske dečke 168, skupaj je tedaj vseh pripadnikov ptujkega Sokola 943. Sokolskih čet, ki spadajo pod matiko Ptuj, je skupaj 6, ki štejejo skupaj 331 članov. Na prvem mestu je četa pri Sv. Vidu in na tretjem četa pri Sv. Mariji. Tudi blagajniško poslovanje je zelo zadovoljivo. Celokupni promet v letu 1937 je znašal 263.421,11 din ter znaša čisto premoženje z 31. XII. 1937 din 71.639,21. Za gradbeni odsek je podal poročilo brat Milko Senčar, iz katerega izhaja da ima odsek za zgradbo Sokolskega doma na razpolago gotovine 52.429,75, dalje naložbo v vrednostnih papirjih din 26.500, društvo ima vrniti odseku za leto 1938 telovadnice 33.850,25 in dolžnikov za 6.381 din, tako da ima odsek skupnega premoženja 119.161 din. Občni zbor je opetovano izbral bratu Milku Senčarju zahtevalo za njegovo veliko naklonjenost društvu, saj je med drugim daroval on sam 10 novih slavnostnih krojev.

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za starosta brat dr. Salamun Franjo, za podstarosta pa namesto Komaca Slavka, br. Milko Senčar. Občni zbor je izbral toplo zahvalno bratu Komacu za njegovo dosedanje skrajno 14 letno res posrtovalno delovanje, ki ga je vsled premostitve v Frikstince moral prekiniti, toplo zahvalno. Po poročilih se je razvila živahna debata in je občni zbor trajal preko polnoči.

Občni zbor Sokola Velike Lašče

V svojem domu je Sokolsko društvo Velike Lašče položalo v nedeljo 13. t. m. ob 14. obratno svojega dela v minulemu letu na glavni skupščini ob zadovoljivi udeležbi članstva. Skupščino je otvoril star. br. senar Ivan Pucelj, ki je toplo pozdravil žup. odposlanca tajnika br. Flegarja in vse navzoče brate in sestre. Obširno je nato poročal o delovanju sokolstva, predvsem o lokalnih prireditvah in med drugim omenil, da bo društvo letos proslavilo 30 letnico svojega obstoja. Ta jubilej mora biti veličastna manifestacija sokolske misli v ribniški dolini. S pozivom na krepko in vztrajno delo v jubilejnem letu je br. starosta zaključil svoj govor, nakar je obširno poročal o društvenih prireditvah podstarosta br. Leopolda Šega. Omenil je, da mora sokolstvo v sedanjih časih pokazati svojo silo, posebno društveni čimtelj so dolžni, da svoje prostovoljno prevzete naloge vršijo točno in redno. Poročal je mladino, da redno prihaja v telovadnico, kjer se bo urila telesno in duševno, tako, da bo sposobna prevzeti naše delo. Posebno letos moramo pokazati svojo življenjsko moč, da to naš jubilej vsestransko uspel. Po čitanju poslanice Saveza SKJ so sledila poročila društvenih odborov.

Tajnik br. Vinčo Korduš je v skrbno sestavljenem poročilu najprej omenil, da so se tudi pri nas sokolske vrste prešle in je ostalo v društvu samo lično članstvo, ki je preželo pravega sokolskega duha. Stevilo članstva znaša ob koncu leta 1937 43 članov in 16 članic. Kronološko je zatem navedel vse važnejše dogodke minulega leta, sodelovanja pri župnih prireditvah in drugih društvih. Z odlokom župne uprave sta bili likvidirani četji v Robu in Dvorski vasi. Inventar je shranilo matično društvo. Brat tajnik je nato podal še prosvetno poročilo, ki je bilo dokaj živahno. Ob zaključku svojega poročila, se je zahvalil vsem bratom in sestram za dosedanje delovanje in pozval vse k vztrajnemu delu iz poročila brata načelnika Avgusta Debeljaka je bilo razvidno, da je redno telovadilo 6 oddelkov in sicer je telovadilo v 1.258 urah 1000 oseb. Telovadni oddelki so sodelovali skoro pri vseh nastopih bratskih društev, sami pa so priredili I. VIII. akademijo, ki je prav lepo

uspela. Blagajničarka sestra Hočvarjeva je podala pregledno poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da je imelo društvo 9.969 din dohodkov in 3.546 din izdatkov. Uspesno je delovala sokolska knjižnica, ki jo je oskrboval tr. Renko. Knjižnica šteje 630 knjig sokolske in poljudne vsebine. Dramska knjižnica pa šteje 75 del. Članstvo se je knjižnice še dokaj dobro posluževalo, vendar bi želeli, da bi zlasti mladina bolj pridno čitala knjige. Po poročilu nadzornega odbora, ki je predlagal upravi razrešnico in je bila soglasno sprejeta, so sledile volitve nove društvene uprave in so bili soglasno izvoljeni: starosta br. Ivan Pucelj, podstarosta br. Leopold Šega, načelnik Debeljak Avgust, podnačelnik Pirkovič Tone, načelnica Hočvarjeva, podnačelnica Podlesnikova, tajnik Bizjak Karel, prosvetar Pucelj Tone, blagajnik Hočvarjeva, člani uprave: Zabekevec, Kordiš, Hočvar Jože, Sedonja, Andrešek, Somrak, Tomažin, Kriška, nadzorni odbor: Boucon, Andrešek Feliks, Andrešek Dane, Boje, častno razsodišče: Pucelj Ivan, Šega Leopold, Zakrajšek Edvard, Pucelj Tone.

Po volitvah je pozdravil zborovalce župni tajnik br. Flegar, ki je v daljšem govoru orisal naloge sokolstva v sedanjosti in omenil prireditve, ki čakajo sokolstvo župe Ljubljana v tekočem letu, predvsem poklonitev

na Rakeku, župni izlet v Ljubljani in X. vesoljski zlet v Pragi. Poudaril je še pomen sokolskega tiska in priporočal navzočim bratom in sestram, da širijo župni vestnik »Sokol« in pridobivajo novih naročnikov. Govor br. tajnika je bil z odobravanjem sprejet, nakar je bila uspešna skupščina zaključena.

Sokol Sv. Jakob ob Savi

Sokolska četa Sv. Jakob ob Savi je imela v nedeljo ob 15. glavno skupščino ob zadovoljivi udeležbi. Skupščino so se udeležili župni načelnik br. Lubej, tajnik tr. Flegar in zastopnika matičnega društva Polje br. dr. Jenko in Trošt. Starosta br. Štempihar se je najprej s pieteto spomnil pokojnega staroste br. Aničiča, katerega spomin so zborovalci počastili stoje in zaklicali »Slava«. Brat starosta je nato omenil delo čete v minulemu letu, ki ni bilo posebno živahno zaradi obstojnih prilik, vendar upa, da bo letošnje leto bolj uspešno. Za tem je govoril župni načelnik br. Lubej, ki je v programatičnem govoru omenil naloge sokolstva in pozval navzoče k vztrajnemu delu. Pri volitvah četne uprave so bili izvoljeni: starosta br. Janežič, podstarosta Pečnikar, načelnik Goropevšek, načelnica Štempiharjeva Ruda, člani uprave: Štempiharjeva, Goropevškova, Janežič, Štempiharjeva Mara in Pečnikarjeva Marija. Končno je govoril še župni tajnik br. Flegar, nakar je bila skupščina zaključena.

S sanmi Papaninu na pomoč

Ledolomilec „Tajmir“ se ne more dovolj približati ledeni gori

Iz Kopenhagna poročajo, da je znani danski polarni raziskovalec Laugeloch izjavil, da je izdano povelje za reševanje sovjetskih učenjakov na ledeni gori. Njegov asistent Nielsen je krenil v ponedeljek zvečer s petimi Eskimi na saneh z pasjo vprego proti liverpolski obali, od katere je oddaljena ledena gora s Papaninovo skupino 21 milj. Ker sije pomoči luna, bo lahko Nielsen potoval s svojim spremstvom vso noč.

Vsa Rusija napeto pričakuje vesti o reševanju polarnih učenjakov. V ponedeljek so bili v Rusiji prepričani, da bo Papaninova ekspedicija vsak čas rešena, naenkrat so pa jeli divjati v polarnih krajih snežni meteži in to je prekrizalo račune kapitana ledolomilca »Tajmira«. Visti, ki jih je poslal kapitan v ponedeljek ponoči, niso razveseljevali. Močan jugozapadni veter se vedno piha in posadka ledolomilca si samo prizadeva ostati s pomočjo radia v zvezi s Papaninom. Ponoči so ledene gore potisile ledolomilec proti severovzhodu in tako se je oddaljil od svojega cilja. Kapitan ne more misliti na vožnjo proti vrtu, ker bi nastala nevarnost, da bi ledene gore ladjo povsem ustavile, če že ne strle. Ledolomilec se mora kako izmotati iz obmeja ledu, da ne obliči v njem, ker potem bi bilo pokopano vsako upanje na rešitev Papaninove skupine z njegovo pomočjo.

Iz Moskve poročajo, da je bilo že vse pripravljeno, da bi Papaninovo skupino v ponedeljek rešili. Letalo so bila že montirana na krovu in spuščena na led. Čakali so samo še, da bi se povsem zadržalo, da bi odletelo manjša letala proti ledeni gori. Motorji so že delovali več ur, da bi se segreli in da bi se letalo lahko takoj dvignilo. Čim se je pa jelo dani, je zapihal močan veter in letalo so morali takoj pogniti nazaj na krov, ker bi se bilo sicer razbilo ob ledenih gorah, ki so se leje nedom premikati. Idealna ledena polja ob ledolomilcu, kjer bi bilo dovolj prostora za start letala, so se naenkrat izpremenila v ogromne, naglo premikajoče se ledene plošče. Kapitan ledolomilca je takoj zapovedal kreniti v smeri vetra, ker se je bal, da bi ledene gore ladje ne stisnile.

K rešili je veter zajel tudi ledeno goro s Papaninovo skupino, ki se tudi pomikla v smeri vetra, le da jo utegne morskoi tok zanesti proč od reševalne ekspedicije.

Če vihar ne bo ponehal, bo moral »Tajmir« ustaviti svojo rešilno akcijo in napeti vse sile, da se izmota iz obmeja ledenih plošč ter pride na odprto morje, kjer bi mu ne pretela več nevarnost. Vse pa kaže, da gre za močno neurje in viharje v polarnih krajih, ki so se razširili tudi na Evropski kontinent. Če se bo moral ledolomilec »Tajmir« umakniti iz obmeja neurja, bo treba počakati, da prispe ledolomilec »Jermak«, ki je dovolj velik in močan, da more kljubovati tudi premikajočim se ledenim goram. Ta ledolomilec pa more prispeti v bližino Papaninove skupine v dveh ali treh dneh, če ga ne bo zadržalo neurje. Zaenkrat so vsi njegove posadke še ugodne, ker se ni

Z letalom v šolo

Po uradni ameriški statistiki so jeli Američani uporabljati letalo kot prometno sredstvo tudi za študente na poti v šolo. Zaenkrat je seveda letalo dostopno samo sinovom bogatih staršev. 312 ameriških študentov ima lastna letala, 90 jih leta v šolo in nazaj. Seveda so to srečni sinovi, ki so jim mogli očetje kupiti letala in ki jih tudi ne stanujejo v mestih, kjer študirajo.

Eden let z doma v šolo 180 km daleč. Nad 1300 ameriških študentov je položilo pilotski izpit in ima pravico pilotirati. Pilotski izpit so položili še predno so se pričeli za študente posebni tečajji letalstva, ki jih zdaj vneto propagirajo tudi v interesu narodne obrambe.

Vojvoda Windsorski v Versaillesu

Vojvoda in vojvodinja Windsorska sta se nastanila za šest mesecev v bližini Pariza v Versaillesu, kjer sta najela od gospe Dubuyee grad de la Maye. Ko sta se večkrat teden naselila tam, so jeli Parižani takoj v velikih množicah romati tja kakor da hodijo na božjo pot. Bila je lepa nedelja, Versailles je že od nekdaj zelo priljubljen med Parižani, ki hodijo tja na izlete, in tako so v nedeljo grad de la Maye kar oblegali. Toda pariški radovedneži so se vračali razočarani, saj so videli samo železno mrežo velikih vrat, ki so se tiho odprla in zaprla za krasno ameriško limuzino vojvode Windsorskega. Tudi novinarji in fotografi niso prišli na svoj račun.

Pač so pa Parižani od prebivalcev gradu

zvedeli, da je v gradu ves teden delalo mnogo delavcev, da so izmenjali tapete, očistili z lesom obložene stene in namestili za nje pripeljana pohištvo. Spalnica vojvodinje Windsorske ima tapete v modri barvi — Vallis-blue. Vojvoda in vojvodinja imata 15 služabnikov. Prebivala bosta sicer na deželi, toda do Pariza ni daleč in jasno je, da se bosta udeležila vseh velikih prireditev v Parizu, ki se je obema zelo priljubilo.

General proti diktatorju

Obenem z vojnim ministrom maršalom von Blombergom so odpirale velike spremembe v Nemčiji tudi vrhovnega poveljnika, predstavnika konservativnih smeri v armadi generala von Fritscha. Toda v splošno presenečenje ni bil imenovan na njegovo mesto zagovornik enake smeri v armadi, Zakaj je moral general Fritsch oditi? V knjigi Konrada Heidena »En mož proti Evropi« čitamo o Fritschevem razmerju do Hitlerja zanimivo poglavje:

Po štirih letih diktature so se razvile razmere tako daleč, da je prišlo med dr-

žavnim kancelarjem in vrhovnim poveljnikom armade do odkritega boja. Dočim je nastopil Hitler na kongresu svoje stranke v Nürnbergu lani v septembru s političnim govorom svetovnega obsega proti boljševizmu in Sovjetski Rusiji, je uporabil general Fritsch na jesenskih manevrih neko pojedino, da je demonstrativno nazdravil sovjetskemu vojnemu atašeju, zastopniku rdeče armade v Nemčiji. To je bila najhujša provokacija Hitlerja. Nekaj mesecev se ni zgodilo nič, vsaj javno ne. Šele v svoj govor v državnem zboru dne 30. januarja 1937 je vpletel Hitler strupeno opazko, da njega, Hitlerja, nihče ne bo videl piti in trkati z zastopniki boljševizma.

Tu pa dela za Hitlerja čas naravnost na paradoksalen način. Čim močnejša postaja pod vplivom napredujoče oborožitve vojske vojaško, tem šibkejša postaja njena pozicija napram Hitlerju. Naraščajoča vojaška moč namreč ne more zmanjšati držnosti Hitlerjevih zunanje političnih ukrepov, daje jim okvir nečesa normalnega, jemlje jim senco dvomljivosti in izpodkopava vojaški veto. Ta izravnost med silo in rizikom ostaja gotovo relativna, kajti Nemčija ne bo nikoli dovolj močna, da bi prenesla skrajne posledice držnih Hitlerjevih odločitev. Toda njegova pozicija napram oboroženi moči bo v vsakem primeru močnejša v skladu s tem, kakor se bo armada krepila.

Od modrosti raste glava

Antropolog Smithonovega zavoda v Washingtonu dr. Aleš Hrdlička trdi, da ljudem, ki mnogo mislijo, raste glava. To bi ne bilo nič čudnega. S tem bi se razširil krog, ki v njem velja stari Lamarckov nauk, da se organi utrjujejo in razvijajo, če jih mnogo rabimo in da pesajo in sčasoma okrnejo, če jih ne rabimo. Lamarck je oprl na to svojo prvo razvojno teorijo, ki jo je nadomestil Darwin z mnogo jasnejšo in mnogo bolj logično teorijo. Toda nauk ostane in sedanje izkušnje ga potrjujejo. Kdor redno telovadi, ima krepke mišice. Človeku, ki ima zlomljeno nogo dolgo v mavcu, odrejeni sklep ali pa tudi vsa noga Zakaj bi se torej glava in možgani ne ravnali po tem pravilu?

Zaenkrat zbira dr. Hrdlička dokaze po

vsem svetu med ljudmi, ki mnogo delajo z možgani. Obrnil se je na mnoge take ljudi s prošnjo, naj mu sporoče, kakšno številko klobuka so imeli prvotno in kakšno imajo zdaj. Med odgovori omenja dr. Hrdlička zlasti odgovor angleškega arheologa sira Flindersa Petrie. To je mož, ki je delal vse življenje, da bi oživel v sedanjem pojmovanju staro egiptsko civilizacijo. Čeprav je star že 84 let, še vedno pridno dela. On je sporočil dr. Hrdlički, da je imel kot 20 letni mladenič številko klobuka — merjeno v angleškem merilu — 6 1/2, ko mu je bilo 30 let, je imel že 7 1/4, s 40 leti 7 1/4, s 50 leti pa 7 1/2. Pozneje njegova glava ni več rasla.

Z Jesenic

Na »voj imendan je umrl. V ponedeljek popoldne je nenadoma preminul g. Malej Valentin, predvaljavac v železarni na Javorniku in lišni posestnik na Koroski Beli. Malej je pred letom prestal težko operacijo. Po operaciji pa je zopet z vso vneto prišel za delo. Pred tremi dnevi pa se mu je zdravstveno stanje poslabšalo in baš na njegov dan ga je hudode trpljenja rešila smrt. Star je bil 44 let. Pri KID je bil zaposlen 30 let. Bil je izvrsten delavec, skrbni družinski oče in gospodar. Zapušča dva nepreskrbljena otroka. Bodi mu ohranjen lep spomin!

Iz Celja

—c Stalno vojaško godbo bo dobilo Celje s 1. majem. Tako se bo uresničila dolga letna želja Celjanov. Za ustanovitev vojaške godbe v Celju se je zavzemal že prejšnji mestni svet.

—c Hlad mu je zlomil nogo. Te dni se je ponesrečil 24-letni delavec Karel Ošep, ki je zaposlen pri upravi škofjskega velpovestva v Nazariji pri Mozirju. Ko je spuščal hode po drvi v dolino, ga je zadela dolga hoda v levo nogo in mu jo zlomil v stopalu. Ošepa so dali v celjsko bolnico.

—c Bolničarski tečaj Rdečega križa v Celju se bo pričel drevi ob sedmih v Zdravstvenem domu. Predavanja bodo ob sredah in petkih od 19. do 20.30. V Zdravstvenem domu.

Smolej odpotovati na Finsko

Jesenice, 16. februarja. Znani smučarski maratonec in večkratni državni prvak Franc Smolej je v ponedeljek odpotoval na tekme Fise, ki se bodo vršile v prihodnjih dneh v Lahtiju na Finskem. V zadnjem času se je temeljito pripravil na tek na 50 km. V nekaj urah je prevozil dolgo potovo Jesenice — Kočna, Poljane — Gorje, in dalje po vsej

dolini Radovne navzgor v Krmo in od tam skozi Mojštrano nazaj na Jesenice. Ob 14. uri je šel v tovarno na osemurno delo. Naslednje jutro pa jo je ubral za reko Savo skozi Mojštrano, Gozd — Martuljek, Kranjsko goro, Podkoren in Radeče-Planco in od tam zopet nazaj ob desnem bregu Save na Jesenice, nakar je zopet šel v tovarno na delo. Obe progi, po katerih je vozil, imata polno naravnih ovir. Osobito proga proti Kranjski gori je zelo težka. Moral je voziti preko nešteto jarkov, potokov, ograj, goščav, vzponov in padcev, predno je prišel na cilj, ki si ga je postavil sam.

Kaže, da se je naš France dobro pripravil za hudo borbo, ki se bo vršila med svetovno smučarsko elito na Finskem in da bo častno zastopal našo domovino.

V ŠOLI

Učitelj da učenec nalogo na temo »Matice«. Drugi dan ugotovi, da imata brata Prebila do pičice enaki nalogi.

— Zakaj sta naloge prepisala? — ju vpraša.

— Saj vendar imava samo eno mater, gospod učitelj.

Snet v razvalinah

Zareči tok jekla je privrel takrat s tako silno hitrostjo iz razbeline notranjosti porušene peči, da je v hipu zgrabil izmed petnajstih pri nji zaposlenih delavcev deset nesrečnežev in hipoma sežgal njihova telesa v prah...

Tu je bil torej smrtno ranjen tudi Evelinin oče...

Čeprav bi lahko podobna katastrofa nastala vsak dan, se ni nihče zmenil za to in okrog visoke peči se je neprestano sukalo sto junakov dela, ne da bi se sploh zavedali, da stoje tu v bojnem metehu kakor vojaki na bojišču.

Gosta, lavi podobna gmota, ki so jo bruhrile vsakih deset ur visoke peči, je padala težko v jeklene lončke, postavljene pod ustje iztoka. Teško je bilo videti, da je jemalo človeku vid, na vse strani pršeči oblaki isker, podobnih zvezdam ognjemeta, so pa zasipavali delavce v svoj dež. Silna vročina se je širila iz tekočih kovine in pomagala poletnemu solncu segrevati do neznanosti zrak.

Potivajoči delavec si je bil poiskal miren kotiček na enem izmed bokov peči, kamor so padali samo solnični žarki. Glavo je imel skrito v senici, toda spal ni. Že prvi bližajoči se Arthurjevi koraki so ga vzdramili. Dvignil se je in jezno pogledal,

kdo prihaja. Misli, da mu siten tovariš ne privoščijo počitka.

Inženir je spoznal v njem moža, ki je pomagal pred štirimi dnevi pri raztelesenju Barkerjevega trupa.

Bil je visok, koščen in mišičast mož, oblečen dokaj malomarno v mornariško jopico, modro progasto volneno srajco in rjave hlače iz blaga, podobnega žametu, kakršnega nosijo italijanski delavci.

Videč Bouviera je hotel vstati, pa je zastokal in se prijel za boko.

— Kar ležite, prijatelj, — je dejal Arthur in se ustavil pri njem. — Kaj se je vam pa zgodilo?

— Padel sem, gospod inženir, danes ponoči pri oni-le deski pri peti peči — prišlo je in na mokri deski mi je spodrsnilo. Pobit sem kakor zrela hruska, kar kosti so zaškrilale v meni liki v okostnjaku. Dobre pol ure se niti gani nism mogel in če bi mi ne pomagali čuvaji, bi bil ležal tam do jutra.

— Upam, da se niste pobili nevarno. Ali morete hoditi?

— Seveda — do večera bo že zopet vse dobro. Ta toplota mi je dobro. Malo bom poležal in se pogrel, pa mi bo odleglo. Zdaj me še bode v boku in križu. Sicer pa ni čuda. To vam je bil padec!

— Pojdite raje k zdravniku.

— Kaj še! Morete načelo, je izogibati se zdravnikov. Gorje človeku, ki jim pride v roke! Narava si mora pomagati sama — to je edino pra-

vilno zdravljenje, verjemite mi, gospod inženir.

— Ali niste videli od tod nič posebnega danes ponoči, prijatelj? — je poizvedoval Arthur.

— Posebnega? Ne, nič posebnega. Noč ni bila prijetna, posebno zvečer je veter tulil, da je bilo groza. Šele pozneje se je nevihta polegla in vse bi bilo dobro, da nisem hodil po mokri deski.

— Ali niste videli tu nobenega tučja?

— Nobenega. Kdo naj bi bil pa ponoči lezel sem? Takole ob dveh ponoči se mi je sicer zdela, da slišim nekoga govoriti, toda to ni bilo tu, gospod inženir.

— Tako? Kje pa je bilo?

— Hm, točno vam ne morem povedati. Zdela se mi je pa, kakor da tamle pri zidu nekdo kliče. Najbrž so bili čuvaji.

— Kje je bilo to, pravite?

— Tam-le nekje. — je pokazal delavec v kot pri zidu.

— Na južni strani torej?

— Ne vem ali je to južna ali severna stran. Bilo je tamle.

— In kdaj?

— Tik pred polnočjo, če se ne motim. Kmalu potem mi je pa spodrsnilo in padel sem.

— Čudno, da nočni čuvaji o tem ničesar ne vedo.

Jameson je zaničljivo zamahnil z roko.

— Kaj ti — ti se dešle včasih tudi na ušesih. Neroden mož, ki od njega ne bom izvedel mno-

go, — je pomislil Arthur. Vendar se je pa delal prijaznega in zastavil je delavcu še nekaj vprašanj, toda odgovori na nje mu niso prinesli nič zadovoljivega.

Kmalu je odšel, ne da bi bil zvedel več, nego to, da so se okrog polnoči potikali po tovarni tuji ljudje, ki jih pa nočni čuvaji niso opazili.

Pri južno stoječi steni, kamor je Arthur takoj potem odšel, je našel res nekaj vidnih stopinj na kamenitih tleh kot dokaz, da je bila k zidu pristavljena lestev in da je tu nekdo preplezal zid. Po tej poti je bil najbrž odvečen tudi ugrabljeni Benson.

Toda ti neznatni sledovi niso izdajali nič točnega, temveč so samo utrjevali domnevo in nič več, zlasti ko na drugi strani zidu ni bilo nobenih sledov in ko tudi novo poizvedovanje pri straži ni rodilo nobenega uspeha.

Skratka, opoldne Arthur in Evelina nista vedela niti besedice več, kakor zjutraj in ko se je solnce nagibalo k zatonu, sta oba žalostna obudila spomin na prejšnji večer, ko se je oče Edgar še mudil med njima in ko bi se bil dal zahrbtni napad neznanih sovražnikov še preprečiti.

Arthur je ukrenil za drugo noč vse potrebno, da bi nihče ne mogel priti v hišo. Šest zanesljivih čuvajev je postavil na hodnike, število nočnih čuvajev na dvorišču je bilo pa podvojeno. Chester te noči sploh ni zatislil očesa, Arthur in Evelina pa prav za prav tudi ne, saj so njuno nemirno spanje neprestano motile grozne sanje...